

port og system og system og tilstødende skråninger. Bogen kan absolut anbefales som inspirationskilde for videregående studerende.

Bent Hasholt

The rivers handbook: hydrological and ecological principles in two volumes, Vol. 1. P. Calow & G. E. Petts (eds.).

Blackwell, London, 1992. XI, 526 s., ill., 23 cm. GBP 90,-.

Denne første halvdel af værket giver en opdateret gennemgang af relevant viden vedrørende floders hydrologi, geomorfologi og biologi; næste bind bliver en videreudvikling til brug ved håndteringen af konkrete problemer i forbindelse med administrationen af fluviale miljøer. Dette bind er opdelt i 4 dele. Første del behandler floders hydrologi, vandkvalitet, sedimenttransport og geomorfologi. Anden del omhandler liv i floder fra mikrober og alger til fisk. I tredje del, der bærer overskriften "input og transportveje for stof og energi", er emner som primærproduktion og energibudgetter behandlet. Fjerde del består af en gennemgang af primært økologiske forhold i 5 flodsystemer fra subarktiske til tropiske klimater. Det er en meget inspirerende bog, der forsøger at gøre alvor af tidens krav til integreret ajourført multidisciplinær viden, når det drejer sig om håndtering af økologiske problemstillinger. Bogens titel synes dog at ramme noget ved siden af, idet der ikke er tale om en fremstilling der har håndbogskaraktter, men snarere af en samling godt gennearbejdede afsnit med karakter af oversigtsartikler skrevet af velanskrevne forskere.

Jesper Bartholdy

North Sea-estuaries interactions: Proceedings of the 18th EBSA Symposium, Newcastle upon Tyne, Aug.-Sept 1988. D. S. McLusky, V. N. de Jonge & J. Pomfret (eds.). (Developments in hydrobiology, 55).

Kluwer, Dordrecht, 1990. IX, 221 s., ill., 27 cm. Pris uopl.

Bogen består af 16 enkeltartikler, der alle blev præsenteret på det 18. symposium of the Estuarine and Brackish-Water Sciences Association holdt i Newcastle i aug.-sept. 1988. Bogen afsluttes med en konkluderende artikel, der summerer og syntetiserer de foregående artikler. Emnet er at beskrive interaktionen mellem Nordsøen og dens største estuarier, og et af hovedtemaerne er, om estuarierne er kilder til forurening eller om de er modtagerområder for forurening ledt til Nordsøen fra andre kilder. Eller med andre ord, forøger eller reducerer estuarierne forureningen af Nordsøen. Det konkluderes, at estuarierne har en nettotilførsel af næringsalte til Nordsøen, men at de er aflejringsområder, eller en slags filtre, for de fleste tungmetaller. I modsætning til de fleste andre af denne slags artikelsamlinger ender denne bog med en klar konklusion og rekommandation: "Pas på estuarierne og begræns tilførslen af næringsstoffer, der tilføres via floderne. Så er det sandsynligt at Nordsøen kan klare sig selv".

Morten Pejrup

Pollution of the North Sea: An assessment. W. Salomons, B.L. Bayene, E. K. Duursma & U. Förstner (eds).

Springer, Berlin, 1988. X, 687 s., ill., 25 cm. DEM 198,-.

Bogen består af 40 artikler, der alle omhandler forureningen af Nordsøen set ud fra forskellige faglige synsvinkler. Artiklerne er opdelt inden for følgende hovedtemaer: Nordsøen, fysisk, ke-

misk og biologisk; input og transport af forurenende stoffer; menneskelig aktivitets konsekvens i udvalgte områder samt biologiske effekter og monitorering. Emnemæssigt har bogen således en meget bred flade, hvilket gør den anvendelig inden for de marine videnskaber, som i bredeste forstand beskæftiger sig med forureningen af det marine økosystem. Den vil naturligvis have speciel interesse for forskere, der beskæftiger sig med Nordsøens forureningstilstand, men også personer, der beskæftiger sig specifikt med Vadehavet vil kunne bruge denne bog. Generelt må det siges, at bogens faglige tyngdepunkt ligger i den biologiske behandling af problemerne selv om der er en række udmærkede artikler, der beskriver de fysiske transportprocesser og disses konsekvenser for spredning og aflejring af sedimenter og forurenende stoffer.

Morten Pejrup

Expected effects of climatic change on marine coastal ecosystems. J. J. Beukema, W. J. Wolff and J. J. W. M. Brouns (eds.). (Developments in hydrobiology, 57).

Kluwer, Dordrecht 1990. 221 s. ill., 27 cm. NLG 200,-.

Bogen omhandler potentielle ændringer af det marine økosystem som følge af forventede klimaændringer, specielt for områder bestående af bløde sedimenter på tempererede breddegrader, og er resultatet af en workshop holdt over emnet Følgende hovedtemaer behandles i bogen: Klimaændringer, forhøjet kuldioxidkoncentrationer, temperaturændringer, havspejlsstigning og ultraviolet stråling. Dette foregår i form af 23 artikler, der illustrerer, hvordan menneskets påvirkning af klimaet kan føre til ændringer i atmosfærens indhold af kuldioxid og temperaturen, der igen vil kunne føre til væsentlige ændringer i plantevækst og dyreliv i det marine økosystem. Også effekten af ændringer i vandtemperaturen på benthiske dyr og fisk er henhandlet. Endelig er der en grundig beskrivelse af de kystmorfolosigke konsekvenser af havspejlsstigningen på åbne kyster og på estuarine tidevandsflader med eksempler fra Vesteuropa og Mississippi deltaet. Bogen er logisk opbygget og indeholder mange gode enkeltartikler. Den vil kunne anvendes til undervisningen både på universiteternes bachelor- og kandidatniveau.

Morten Pejrup

Energy and water cycles in the climate system. E. Raschke & D. Jacob (eds.). (NATO ASI series I Global environmental change, vol. 5).

Springer, Berlin, 1993. VIII, 467 s., ill., 25 cm. DEM 328,-.

Bogen indmelder 17 præsentationer fra en NATO Workshop i Glücksburg 1991. I artiklerne tegnes et billede af de internationale forskning indenfor bestemmelse af energi- og vandbalance. Artiklerne, som er skrevet af en række kapaciteter på området, spænder fra modellering af global cirkulation ned til energi om-sætning i det enkelt blad. I de første artikler behandles den globale klimatologi, herunder brug af satellitbilleder til bestemmelse af global energi-fluxe. En række interessante sammenhæng som f.eks mellem global opvarmning, øget fordampning og dermed forøget skydække diskuteres og søges kvantificeret med henblik på modellering. De efterfølgende artikler er rettet mod forholdene nær ved jorden og her fokuseres især på koblingen mellem jord, vegetation og atmosfære samt bestemmelse og mod-